

A photograph of three people in a meeting. A man with glasses and a beard is in the center, looking down at a document. A woman with long brown hair is on the left, looking down. Another woman with dark hair is on the right, looking towards the man. They are in a room with bookshelves and a window in the background.

INSPIRATION TIL UNDERVISNING

// PÆDAGOGEN SOM MYNDIGHEDSPERSON

Pædagogen i arbejdet med antisemitisme

Pædagoguddannelsen

Varighed: 6 lektioner

Udarbejdet af Nicolai Beining Hansen

// INDHOLD

- 2 // Indhold
- 3 // Faglig ramme, formål og læringsmål
- 5 // Inspiration til lektionsforløb
- 6 // Opstart og rammesætning
- 8 // Antisemitisme og pædagogisk arbejde
- 11 // Antisemitiske udsagn i pædagogisk arbejde
- 14 // Refleksionsøvelse i makkerpar om antisemitisme
- 16 // Afslutning og outro
- 18 // Forslag til videre læsning og fordybelse

// FAGLIG RAMME, FORMÅL OG LÆRINGSMÅL

Dette undervisningsforløb om antisemitisme er målrettet pædagoguddannelsens modul *Pædagogen som myndighedsperson*. Undervisningsforløbet tager udgangspunkt i et seks-lektioners forløb, hvor de studerende får kendskab til antisemitisme og lærer at kunne reflektere over indhold, virkemidler og dilemmaer i forbindelse med antisemitisme, som har relevans for pædagogprofessionens genstandsfelt og aktuelle vilkår. Ligeledes træner de studerende færdigheder i at varetage professionelle samtaler med udvalgte målgrupper – børn, unge og voksne – vedrørende antisemitisme.

Forløbet tager afsæt i *Håndbog om antisemitisme* og vil referere til kapitler i håndbogen og andre materialer i materialepakken, du som underviser kan bruge, når du tilrettelægger dit forløb.

FORLØBSBESKRIVELSEN INDEHOLDER

- Et overblik over forløbets faglige ramme og forankring i pædagogen som myndighedsperson.
- En tydelig formulering af forløbets formål og de studerendes læringsudbytte.
- En konkret plan for hver lektion med læringsaktiviteter, materialer, organisering og estimeret tidsforbrug.
- Forslag til videre læsning og fordybelse.

// LÆRINGSMÅL

Viden - den studerende har viden om

- Professionel kommunikation i relation til antisemitisme.
- Politiske, organisatoriske og lovgivningsmæssige rammer og betingelser for udøvelsen af pædagogisk arbejde.

Analyse – den studerende kan

- Indgå i professionelle samtaler med børn, unge, voksne, pårørende og andre relevante myndigheder om antisemitisme.
- Identificere pædagogiske opgaver og udfordringer givet af de eksisterende rammer og vilkår, samt udpege handlemuligheder inden for disse rammer.

Handlekompetence – den studerende kan

- Rammesætte og facilitere den professionelle samtale, hvor der er mulighed for at give den respektive målgruppe viden om indhold, virkemidler og dilemmaer, der vedrører antisemitisme.
- Reflektere over indhold, virkemidler og dilemmaer vedrørende antisemitisme.
- Reflektere over den myndighed, som pædagogen repræsenterer i mødet med antisemitisme.

FORLØBETS FAGLIGE RAMME

Forløbet har til formål at kvalificere de studerendes refleksion, analytiske kompetencer og handlekompetencer i mødet med antisemitisme gennem aktiviteter, der forbereder de studerende på at møde og håndtere antisemitiske udsagn.

Den studerende kan fagligt begrunde pædagogisk arbejde i relation til den samfundsmæssige, historiske, institutionelle og professionelle sammenhæng. (BEK nr. 354 af 07/04/2017, bilag 1).

**FAGLIG FORANKRING I MODULET
PÆDAGOGEN SOM MYNDIGHEDSPERSON**

Arbejdet med antisemitisme har direkte relevans til det pædagogiske arbejde med børn, unge og voksne, da pædagoger i deres professionelle virke har et ansvar for at beskytte professionens respektive målgrupper mod diskrimination og for at forebygge og håndtere ekskluderende og krænkende miljøer, som børn, unge og voksne befinder sig i. Antisemitisme kan komme til udtryk på forskellige måder. Nedsættende sprogbrug, stereotype forestillinger, konspirationstænkning og eksklusion er eksempler på, hvordan børn, unge og voksne kan være eksponeret for antisemitisme – ikke kun som ofre, men også som observatører. I tråd med dette bliver pædagogen en central figur med politisk, organisatorisk og lovgivningsmæssig viden, der skaber fundament for pædagogisk praksis, der tilgodeser professionel kommunikation med det formål at skærme børn, unge og voksne mod diskrimination.

Arbejdet med antisemitisme aktualiserer pædagogens etiske ansvar i at skabe og understøtte miljøer, der giver børn, unge og voksne forståelse af forskellighed, minoritetsgrupper og demokratiske værdier. Et bidrag til samfundets overordnede forebyggelse af diskrimination og radikalisering.

Din rolle som pædagog bliver central i et bredt samfundsmæssigt perspektiv i arbejdet med antisemitisme, da dit ansvar som pædagog er at varetage den professionelle samtale med børn, unge, voksne, pårørende og myndigheder.

UNDERVISNINGSFORLØBETS FORMÅL

Formålet med forløbet er, at den studerende kvalificeres til at kunne reflektere over indhold, virkemidler og dilemmaer i relation til antisemitisme, samt at kunne kommunikere professionelt med relevante målgrupper i den pædagogiske praksis, herunder børn, unge, voksne, pårørende og andre myndighedspersoner.

// INSPIRATION TIL LEKTIONSFORLØB

// FORBEREDELSE

Brug håndbogen aktivt. Hent viden om antisemitisme som historisk og nutidigt fænomen, herunder vold, forfølgelse, fornægtelse og forvrængning (som er udbredt særligt på sociale medier og via AI-genereret indhold).

Arbejd målrettet med samtalekortene. Brug de tre korttyper: a) udsagn, b) personlige fortællinger, c) billeder/fotos som afsæt for dialog og perspektivering.

Inddrag intro- og outropræsentationen. Brug den til at introducere temaet (fx via explainervideo), aktivere de studerendes for forståelse og sætte tydelige rammer for samtalen med fokus på respekt, nysgerrighed, samtaleformer og gruppedynamik.

Find alle materialer på
historielab.dk/antisemitisme

// OPSTART OG RAMMESÆTNING

1. LEKTION

(vejledende tid 45 min.)

45 min.

Etablering af fælles begrebsfelt: Hvad er antisemitisme?

Find og indsæt casefoto i intropræsentationen inden undervisningen.

Vis intropræsentationen, der introducerer til forløbet og dets overordnede formål. Dette gøres gennem informerende tekster, en kort explainervideo og forskellige øvelser.

Læs slides om racismeparagraffen og ytringsfriheden samt citatet på slide 10 højt i plenum, hvorefter de studerende laver øvelserne.

Efter introen kan du introducere til og gå videre med dine egne planlagte aktiviteter.

Lad de studerende drøfte:

- Hvad vil din første sætning være, hvis du så dette?
- Hvad tænkte I lige umiddelbart? – Skriv ned!

Opsamlende spørgsmål

- Hvilke responser kan virke ydmygende over for de unge?
- Hvilke responser risikerer at eskalere? (fx skam, udstilling, moralsk nedvurdering)
- Hvilke responser er ikke ydmygende?
- Hvilke dilemmaer opstår i relation til pædagogens rolle?

Materialer:

Intropræsentation

Organisering:

Plenum med korte makkerdrøftelser

Kilde til casefoto:

Mads Klitgaard:
[Chokerende syn i københavnsk park:](#)
Børn stillede sig på række bag hagekors – så begyndte de at heile, KøbenhavnLiv, 20. marts 2025

Søgeord: København-Liv, skaterpark, hagekors

// FORMÅLET MED LEKTIONEN

Formålet med introduktionen er at skabe en fælles faglig forståelse af antisemitisme og en forståelse for pædagogens rolle i relation til dette. Introduktionen er bygget op omkring et billede af en antisemitisk hændelse blandt nogle børn i København. Hændelsen danner rammen om hele introen, idet de studerende skal reflektere over og tage stilling til hændelsen både til start og slut i introdelen.

// ANTISEMITISME OG PÆDAGOGISK ARBEJDE

2. LEKTION

(vejledende tid 45 min.)

| 10 min.**Velkomst og didaktisk framing****Aktualisering**

Med afsæt i lektion 1, præsenterer videns- og færdighedsmålene for G4, og lav en kobling mellem antisemitisme og relevansen for det pædagogiske arbejde. Tag gerne udgangspunkt i håndbogen om antisemitisme.

Materialer:

Håndbog om antisemitisme

| 20 min.**Bytte, bytte udsagn**

Samtalekortene fra del A fordeles eller trækkes tilfældigt.

Rummet klargøres til bevægelse.

De studerende trækker et udsagn og cirkulerer rundt mellem hinanden og finder en partner. Her læser den ene studerende sit udsagn højt for sin partner. De studerende kan herefter reflektere over udsagnene, fx med afsæt i disse refleksionsspørgsmål:

- Hvordan kan antisemitisme identificeres?
- Hvornår kræves det, at pædagogen træder til i situationen?
- Hvilke pædagogiske handlemuligheder har du i mødet med udsagnet?
- Hvilke virkemidler i den professionelle samtale vil være særligt vigtige i mødet med dette udsagn? (Fx pædagogens tone, spørgsmålstyper, kropssprog?)

Når refleksionsspørgsmålet er drøftet, læser den anden studerende sit udsagn højt og de drøfter ud fra et nyt refleksionsspørgsmål. Herefter bytter de deres papirer og finder en ny partner.

Materialer:

Samtalekort,
Håndbog om antisemitisme

Organisering:

Gulvarbejde og plenum

// FORMÅLET MED LEKTIONEN

Formålet med aktiviteten er at kvalificere de studerendes forståelse af, hvordan antisemitisme kan komme til udtryk i pædagogisk praksis og samtidig reflektere over, hvordan pædagogen kan handle i de specifikke situationer.

15 min. Individuel refleksionstid og opsamling

Du beder de studerende om at samles, hvorefter du laver opsamling på øvelsen.

De studerende får først 5 minutter refleksionstid over, hvilke dilemmaer der opstår i mødet mellem pædagogen og antisemitisme. Bed dem evt. notere deres refleksioner.

Derefter gennemgår du hvert par, så de forskellige nuancer i udsagnene kommer frem. De forskellige grupper kan få lov at byde ind med forskellige perspektiver, hvis de har hørt udsagnet under øvelsen.

// ANTISEMITISKE UDSAGN I PÆDAGOGISK ARBEJDE

3.-4. LEKTION

(vejledende tid 90 min.)

| 10 min.**Rammesætning**

Du som underviser introducerer gruppearbejdet beskrevet i følgende afsnit. Læg eventuelt vægt på en forventning om respektfuld, professionel og faglig dialog.

De studerende deles op i grupper af tre-fire personer. Hver gruppe får nu tildelt ét samtalekort fra del B.

Materialer

(for hele lektionen):

Samtalekort og

Håndbog om

antisemitisme.

Organisering:

Gruppearbejde og

plenum

| 30 min.**Analyse af samtalekort**

De studerende forholder sig til følgende refleksionsspørgsmål og noterer:

- Hvordan kommer antisemitisme konkret til udtryk i situationen?
- Hvilken målgruppe kan være involveret?
- Hvilket ansvar kan pålægges pædagogen i situationen?
- Hvordan kan pædagogen kommunikere professionelt med målgruppen og evt. andre personer, som optræder i situationen?
- Hvad kan konsekvenserne være, hvis pædagogen ikke reagerer?

De studerende kan evt. læse i håndbogen om antisemitisme løbende og supplere med information i relation til aktiviteten.

// FORMÅLET MED LEKTIONEN

Formålet med aktiviteterne er at kvalificere de studerendes analytiske kompetencer i relation til konkrete udsagn, som giver et praksisnært perspektiv for den studerende. Ligeledes træner de studerende at identificere og reflektere over handlemuligheder i planlægningen af professionelle samtaler med børn, unge og voksne i relation til antisemitisme.

30 min. Planlægning af professionel samtale

De studerende skal nu forsøge at planlægge en professionel samtale. Det kunne være med en forælder, en ung eller et barn. Der kan med fordel arbejdes med forskellige typer af samtaler for at give indsigt.

De studerende kan forholde sig til:

- Formål med samtalen. Det kunne fx være en bekymringssamtale, forældresamtale eller andet.
- Hvilke centrale budskaber de gerne vil have fokus på i selve samtalen.
- Hvordan vil gruppen indlede samtalen?
- Hvilke spørgsmål vil I gerne stille?
- Hvordan kan pædagogen forholde sig, hvis modtageren bliver defensiv eller aggressiv?

20 min. Opsamling

Grupperne præsenterer nu deres arbejde.

Præsentationer kan enten afvikles i plenum eller gruppevis.

Hvis præsentationen afvikles i plenum, kan der med fordel udpeges 'opponentgrupper', som har til ansvar at være aktivt lyttende og komme med feedback og feedforward til den præsenterende gruppe.

Hvis præsentationen afvikles gruppevis, er det modtagergruppen, der har ansvaret for at være aktivt lyttende og give feedback og feedforward.

// REFLEKSIONSØVELSE I MAKKERPAR OM ANTISEMITISME

5. LEKTION

(vejledende tid 45 min.)

| 20 min. Rammesætning

De studerende bedes individuelt læse/skimte/orientere sig i håndbogens TEMA 1 og notere relevante nedslag fra teksten.

Materialer:
Håndbog om antisemitisme

Organisering:
Individuelt

| 15 min. Rammesætning

De studerende drøfter temaet og reflekterer over, hvilken rolle pædagogen har, som myndighedsperson. De studerende noterer deres refleksioner.

Materialer:
Håndbog om antisemitisme

Organisering:
Makkerpar

| 10 min. Rammesætning

Opsamling med makker: Hvilke nye erkendelser har de studerende fået ift. forholdet mellem pædagogen som myndighedsperson og TEMA 1?

Materialer:
Håndbog om antisemitisme

Organisering:
Makkerpar

// FORMÅLET MED LEKTIONEN

Formålet med aktiviteten er at kvalificere de studerendes refleksioner over, hvordan viden om antisemitisme kan anvendes i pædagogisk arbejde med fokus på deres egen rolle. Refleksionsøvelsen stilladserer de studerendes mulighed for at identificere problemstillinger i relation til antisemitisme for at styrke deres fundament for at kunne undersøge pædagogiske handlemuligheder i praksis.

// AFSLUTNING OG OUTRO

6. LEKTION

(vejledende tid 45 min.)

| 20 min. Dialogrunde om antisemitisme

De studerende får 5 minutter til individuelt at reflektere over, hvilke bekymringer eller dilemmaer de har erkendt i dagens undervisning.

Herefter får de 5 minutter til at gå sammen i grupper af 3 personer og give udtryk for deres bekymringer eller dilemmaer.

Herefter samler du som underviser op på de bekymringer eller dilemmaer, som de har drøftet i grupperne, som optakt til den afsluttende outro.

| 20 min. Outro**Brug outropræsentationen**

Outroen til forløbet er bygget op om tre øvelser:

- I den første øvelse får den enkelte studerende mulighed for egen refleksion.
- I den næste øvelse læser du som underviser udsagnene op. Efter hvert udsagn gives 10-15 sekunders stilhed, hvor de studerende kan overveje, hvor de vil stille sig på linjen.
- I den sidste øvelse deler de studerende i plenum deres vigtigste pointe fra arbejdet med antisemitisme i én sætning. Ingen respons, ingen diskussion, idet alle lytter til hinanden.

Materialer:

Outropræsentation

// FORMÅLET MED LEKTIONEN

Outroen til forløbet er bygget op om tre øvelser, der har til formål at "lande" uenighedsrummet på en god og konstruktiv måde.

De studerende får først mulighed for at give udtryk for de dilemmaer og/eller bekymringer, som den studerende har erkendt i løbet af undervisningen. Herefter præsenteres de for outroen / afslutningen, som har til formål at genetablere rummet, så fællesskabet styrkes.

// FORSLAG TIL VIDERE LÆSNING OG FORDYBELSE

Hvis du ønsker at fordybe dig yderligere i emnet, kan du med fordel læse den tilhørende *Håndbog om antisemitisme*. Her finder du en grundig introduktion til antisemitismens historiske rødder og nutidige udtryksformer samt konkrete eksempler fra både undervisning og samfund. Håndbogen giver samtidig didaktiske perspektiver på, hvordan du kan arbejde med komplekse og potentielt kontroversielle emner i undervisningen.

Du kan også finde yderligere inspiration i referencelisten bagerst i håndbogen, hvor der er samlet relevante rapporter, artikler og undervisningsressourcer til videre arbejde.

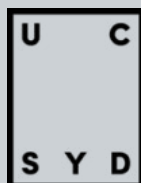
DU STÅR MED EN DEL AF ET SAMLET UNDERVISNINGSMATERIALE

Hent materialet her: historielab.dk/antisemitisme

Dette undervisningsmateriale består af forskningsbaserede og undervisningsrettede materialer om antisemitisme til lærer- og pædagoguddannelserne. Materialerne kan bruges samlet eller hver for sig og rummer:

- Et kort webinar med introduktion og inspiration
- En faglig og didaktisk håndbog
- Samtalekort til refleksion og dialog
- Konkret inspiration til undervisning

Materialerne understøtter arbejdet med at forstå, identificere og undervise i antisemitisme samt håndtere dilemmaer og følsomme emner i professionel praksis.

VIA University
College

